

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ ЦИФРОВИХ СТРАТЕГІЙ

Забезпечення ефективної та безперервної діяльності компанії є основним завданням сучасного менеджменту підприємств. На сьогоднішній день, мінливе бізнес-середовище компаній змушує їх бути гнучкими та адаптивними. В сучасних умовах функціонування бізнесу, цифрові технології відіграють важливу роль для підприємств, оскільки вони дозволяють забезпечувати більшу ефективність та конкурентоспроможність на ринку, в тому числі і можливість швидко та безболісно пристосовуватися до постійних змін.

Підвищення ефективності діяльності підприємства на основі цифрових стратегій є наразі досить актуальною, оскільки проведені дослідження багатьох консалтингових агентств, таких, як McKinsey, BCG (Boston Consulting Group) та науковців доводять, що постійне зростання обсягів даних підприємств потребують швидкого опрацювання та реагування завдяки сформованим цифровим стратегіям підприємств. Серед зарубіжних вчених, які проводили дослідження в цьому напрямку, можна відмітити: Daniel Schallmo, Christopher A. Williams а та Luke Boardman. Серед вітчизняних науковців – Панчук А.С., Малькова К.О. та ін.

Сучасні цифрові технології дозволяють швидко та ефективно вивчати нові можливості та знаходити нові способи розвитку бізнесу. Зокрема, технології Індустрії 4.0, такі як Інтернет Речей, штучний інтелект, робототехніка та інші, надають підприємствам нові можливості підвищення ефективності та продуктивності, зниження витрат, поліпшення якості продукції та послуг, а також дозволяють швидше реагувати на зміни в ринкових умовах.

Однак, впровадження інструментів такого рівня у роботу підприємства може асоціюватися не лише з перевагами а і з рядом обмежень та ризиків, особливо для малих підприємств, котрі не можуть собі дозволити значні витрати та довгий термін окупності впроваджених технологій. Розглянемо переваги та недоліки впровадження технологій індустрії 4.0 у бізнес (табл. 1).

Таблиця 1 - Переваги та недоліки впровадження технологій індустрії 4.0 у бізнес

Переваги впровадження технологій Індустрії 4.0	Недоліки впровадження технологій Індустрії 4.0
Підвищення продуктивності праці і ефективності діяльності	Високі витрати на впровадження та обслуговування
Покращення якості виготовленої продукції та / або наданих послуг	Потреба у висококваліфікованому персоналі та можливо у зовнішньому консультуванні
Оптимізація бізнес-процесів, методик та способів управління підприємством	Небезпека кібератак та порушення конфіденційності даних
Підвищення рівня інноваційності та конкурентоспроможності на ринку	Суттєві зміни в організації праці, потреба у роботі з персоналом
Покращення безпеки на робочому місці	Потреба у великій кількості додаткового обладнання

Джерело: створено авторами

Звичайно ж, даний перелік може бути набагато ширшим, і для кожного окремого підприємства, в залежності від особливостей його сфери діяльності різні фактори можуть бути більш чи менш характерними, проте в таблиці 1 наведено та узагальнено основні переваги та недоліки впровадження високотехнологічних рішень.

Беззаперечно, в основі таких технологій лежить збір, аналіз та правильна інтерпретація даних з різних джерел, а також забезпечення безпеки та надійності цих даних. Оцінені параметри використовуються для ініціювання нових процесів у бізнес-моделі [1].

Виходячи з цього, стає зрозумілим, що впровадження будь яких цифрових технологій на підприємстві потребує детального планування аналізу та контролю. Іншими словами, компанія не зможе реалізувати свої переваги без цифрової стратегії.

Цифрова стратегія – це покроковий довгостроковий план трансформації фірми на високотехнологічну компанію, що здатна успішно впроваджувати та реалізовувати нові бізнес-процеси та швидко підлаштовуватися під зміну зовнішнього та внутрішнього середовища.

Будь який рівень цифрової трансформації передбачає повну або часткову зміну бізнес-моделі. Еталонною одиницею щодо рівня новизни є перш за все клієнт, але цифрова трансформація може також впливати безпосередньо на сам бізнес, ключових партнерів, галузь і конкурентів [1].

Цифрова трансформація бізнес-моделей базується на підході з послідовністю завдань і рішень, які пов'язані одне з одним у логічному та часовому контексті. Це впливає на такі чотири цільові виміри, як: час, фінанси, простір і якість [1].

Для забезпечення довгострокової конкурентоспроможності підприємства і його адаптації до нових реалій ведення бізнесу, цифровізацію необхідно розглядати із позицій стратегічного підходу. В той же час цифрова трансформація підприємства не є класичним стратегічним проектом чи програмою, яку можна легко ініціювати та виконати в запланований проміжок часу. У більшості випадків такі проекти передбачають залучення вузькопрофільних досвідчених спеціалістів та реалізацію довгострокового покрокового плану [2].

Крім того, цифрову трансформацію процесу стратегічного управління підприємством варто розглядати як динамічний, безперервний процес. Відповідно, цифрову стратегію, що координує цифрові перетворення на підприємстві, необхідно розглядати як центральний та інтегрований компонент стратегічного управління [2].

Важливість створення та постійного перегляду цифрової стратегії компанії є безумовною. Якщо компанія вирішила рухатися шляхом удосконалення та впровадження новітніх технологій, вона має враховувати велику кількість факторів що впливають на цифрову трансформацію.

Згідно з дослідженням консалтингової агенції McKinsey, більшість цифрових стратегій сучасних компаній не відображають повний вплив цифрової технології на діяльність підприємства, на те як вони змінюють економічні основи та динаміку галузі. Лише 8% компаній вірять, що їх бізнес-модель залишиться економічно цінною для споживача після діджиталізації компанії [3].

Таким чином, розробка та впровадження цифрових стратегій є дуже важливим етапом в процесі технологічного розвитку підприємства. Цифрова стратегія може допомогти підприємствам забезпечити більшу ефективність, знизити витрати та підвищити рівень конкурентоспроможності. При формуванні цифрової стратегії важливо враховувати специфіку свого бізнесу та вибирати ті технології, які найбільш ефективно використовуються в конкретній галузі. Від успішного впровадження цифрових стратегій залежить майбутнє бізнесу та його здатність бути конкурентоспроможним на ринку.

Список використаних джерел:

1. D. Schallmo, C. A. Williams & L. Boardman. The Future of Business and Information Systems Research: A Study on the Role of IS in the Digital World. MIS Quarterly. 2019. URL: <https://www.worldscientific.com/doi/epdf/10.1142/S136391961740014X> (дата звернення: 21.03.2023).
2. Панчук А. С., Малькова К. О. Теоретичні основи формування цифрової стратегії підприємств. *Економіка та суспільство*. 2021. №34. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/1036/993/> (дата звернення: 28.03.2023).
3. McKinsey, Why digital strategies fail, URL: <https://www.mckinsey.com/capabilities/mckinsey-digital/our-insights/why-digital-strategies-fail> (дата звернення: 20.03.2023).